

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
ntca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. ::: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam, 146. szám.

Péntek, június 27.

Tiszta közélet.

— jun. 27.

A magyar fórum hangos és patheti-
kus alakjai — a frázisgyártók, a jellem-
színészek, a színpalhasogatók — a közélet
tisztaságának jelszavával töltik meg a
közéletet.

Azok beszélnek róla, akik nemrég
kormányra jutva nyíltan hirdették, hogy
amit az ellenzéken hirdettek, az a kor-
mányon nem kötelező!

Azok beszélnek róla, akiknek vezére
Kossuth Ferenc nemrég így irhatott:

„A párt nem remélve jutott hata-
lomra és ha már ez megtörtént, hogy a
hatalmat megtarthassa, a népszerűtlen
törvényeket is meg kell szavaznia.”

Ez is etika . . .

Es ezek az emberek beszélnek a köz-
élet tisztaságáról! Ezek a morál-hősök,
az eszmény lovagjai! Ezek, akik meg-
tagadva minden cívet és minden tradi-
ciót, kuruc-dolmányban teljesítettek la-
káj szolgálatot!

Azt a Kossuth nevet, amelytől egy-
kor úgy reszketett a bécsi nép, nevetség
tárgyává tették s az opportunizmusnak
lefelé hatékony puhító eszközévé. Egy
nagy forradalmi név dicsőséggel szerzett
nimbusza csak arra volt jó, hogy vará-
zsával lecsendesítse a kvótaemelések és
más engedések miatti elkeseredést.

A Deák Ferenc egykori miniszteri
székébe, az igazságügy megszentelt csar-
nokába beültették — Polonyit.

Es ezek kényesek, ezek válogatók!
Ezeknek nem jó csak a közéleti puritan
tisztaság! Es ilyenek lehetnének a má-
sok bírái!

Azóta is miket tettek? Van-e a ma-
gyar parlamentarizmus történetében kor-
szak, amelyben a kormány ellen ily pisz-
kos eszközökkel folyt a küzdelem? Van-e,
amelyben így rendszerré tétetett volna a
ferdítés és rágalmozás?

Egy álló esztendeje, hogy az a
fegyverük.

A tényeket lapjaik meghamisítják.
Ferdítenek felületességéből és céltudato-
san. Valótlan tényekkel. Valótlan beállí-
tasokkal befolyásolják a maguk publiku-
mát. A sajtó szavahihetősége elveszett.
A magánbecsület szentsége megtépve.

Ilyen fegyverekkel dolgoznak a köz-
élet tisztaságának hipokrita lovagjai.

Csodálatos módja a tisztogatásnak ez
a rendszer, amely az egész közéletet be-
szennyezi.

Es ezen a ponton lehetetlen, hogy
sajnálkozás nélkül ne említsük föl azt a
szomorú tény, hogy ezeket a lapokat,
amelyek valótlanosságok terjesztéséből él-
nek, — csupa nemtörődomségből tovább is
támogat az értékes szépirodalmi írók egész

sora. Bizonyára közönyből teszik. Bizo-
nyára abban a hitben, hogy ezzel nem
vállalnak közösséget.

Pedig nem igaz.

Azon lapokat a szennylapoktól csak
az ő nevük és munkásságuk által adott
presztizs különbözteti meg s ők azzal,
hogy tovább ott dolgoznak, szentesítik a
hazugságokat s tehetségük fényével védik
meg azokat, akik üzletszerűleg üzik a
rágalmozást.

Ahol kiváló írók nem zudulnak fel
ez ellen: hogy zuduljon ott fel az egyszerű
közönség, a jámbor olvasó? Ahol politi-
kusok valótlanosságot hirdetnek, tudatosan
ámitanak, ahol a sajtó ferdít s a hazugság
pórázán követi a lelkiismeretlen politikai
hazardöröket; ahol előkelő elmék sem til-
takoznak ellene, hogy velük egyazon he-
lyen üzhessék a közlékeknek ezt a mérge-
zését: hogy válhasson ott valóra a köz-
élet tisztasága? (R.)

HIREK.

Szerelmes levél.

Ó bocsásson meg édes kisasszony,
Hogy megírom e pici levelet;
Poéta vagyok, kába, rajongó
S csitítani szívem tovább nem lehet.
Olvassa végig egyetlen egyszer
S ne tépje össze játszva, hidegen,
Bár aki írja kegyed előtt még
Ezer idegen.

Ismeretségünk rövid pillanat,
Futó tekintet: hamvadó parázs,
Közömbös arccal nyújtá kis kezét,
Engem átölelt a mámor, varázs.
Azóta gyakran visszahozzák önt
Ragyogó, fényes, színes álmaim,
Mint a galambok, suhanva lágyan
Szívéhez szállnak fehér vágyaim.

Ugy érzem, édes, itt ül mellettem
Es nézi e sort, ahogyan írom,
A sötét betű életre ébred,
Mint tavasz ölen a rózsaszírom.
Lelkemnek zengő, aranyadara
Kibontja csodás, ihlet-szárnyait,
Ugy érzem, mintha a kék menyország
Jönne, szállna itt.

Ne vegye zokon édes kisasszony,
Hogy megírom e merész levelet,
Poéta vagyok, dőre, rajongó
S csitítani szívem tovább nem lehet.
Olvassa végig, ó bár csak egyszer
S ne tépje össze, ne kacagja ki,
Mert aki írta, egész szívével
Szereti!

Csergő Gábor.

IDÓJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás
időjárás jelentése.

Június 27.

Barométer súlyed 747.2. Délután 1.38
órákor: Hőmérő 17.8 C°. Hőmérséklet:
maximum 26-ikán 24.6 C°, min. ma reg-
gel 15.8 C°. Csapadék 21.8. Felhőzet
Nb10. Szélirány és erősség NW1. Jöslat
a következő 24 órára: Változékony, hűvös,
szeles, sok helyütt csapadék.

Jelmagyarázat: A barométer állása a
déli leolvasást tünteti fel a helyi magas-

ságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra
redukálva. Maximum és minimum este 8
óra 38 perctől másnap este 8 óra 38
percig; csapadék reggel 6 óra 38 perctől
másnap reggel 6 óra 38 percig; fel-
hőzet Ci = fűrtösfelhő, Cu = gomolyfelhő,
St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő. Ci—
St = felhőfátyol, Ci—Cu = báránycsúszó,
Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = ke-
let. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 =
teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend,
8 = nagy vihar.

— **Személyi hír.** Dr. Szele Róbert
szegedi kir. tankerületi főigazgató, aki
tegnapelőtt és tegnap a községi főgimná-
ziumban tartott érettségi vizsgálatokon
miniszteri biztosi minőségben volt jelen,
ma reggel elutazott Nagybecskerekéről.

— **Eljegyzés.** Dr. Berkes Vilmos
budapesti m. kir. államrendőrségi fogal-
mazó eljegyezte Karai Neugebauer
Ellát, Karai Neugebauer Viktor minisz-
teri tanácsos, az Első cs. és kir. Duná-
gőzhajózási Társaság forgalmi igazgatója
és a mohács—pécsi vasút üzletigazgató-
jának leányát.

— **A főgimnáziumi érettségi ered-
ménye.** A nagybecskereki községi főgim-
náziumban tegnap délután fejeződtek be
az idei érettségi szóbeli vizsgálatok. Az
érettségi vizsgálaton, amelyen Szele
Róbert dr. tankerületi főigazgató volt je-
len miniszteri biztosi minőségben, 14 ta-
nuló vett részt, köztük egy lány növendék
is. A vizsgálat eredménye a következő:

Jelesen érett: Pencza Arzén és
Szávics Vazul.

Jól érett: Klapka Antal, Salgó
Jenő, Szenes Klára, Weiterschan Fülöp.

Érett: Brezovszky László, Hermann
Oszkár, Mohaupt Gyula, Pinkert Fe-
renc és Várady Miklós.

Az érettségizők közül egyet az irás-
beli alapján az érettségi ismétlésére, ket-
tőt pedig egy-egy tárgyból két hónapra
visszautasítottak.

— **Az időjárás.** Meteor legújabb je-
lentése szerint a meleg, száraz jellegűvé vál-
tozott idő 26-ikával csak fokozódik és egész
hónapban kitart (?). A 29. és 30-iki változási
napok is inkább a szeles jelleget fejtik ki, bár
zivataros esők is valószínűek. Junius havának
változási napjai még 29 és 30-ra esnek. Julius
havának változási napjai: 2—4—6—7—10—17
—18—22—26—28—29 és 30-ra esnek. Ame-
lyek közül legerősebb hatásuk a 2. viharos,
zivataros, hűvös jelleggel; 6 meleg, csapadé-
kos; 17 zivataros eső és jégeső igen valószínű;
28 szeles és 29 hűvös, esetleg zivataros; 30-iki
meleg jelleggel. Julius hava tehát eléggé vál-
tozatosnak ígérkezik, amely hónapban a csapa-
dékos jelleg leginkább csak 6-ika és 7-ike körül
fog kifejlődni, de rövid zivataros, vagy más
szaladó esők nem lesznek éppen ritkák, miután
a sűrűn egymásra következő változási napok,
eléggé változó jellegűnek fogják julius havát
tenni.

— **Tizenhárom éves öngyilkos.**
Meiszner Róza tizenhárom éves uj-
besenyői leányka tegnapelőtt reggel be-
akart menni Temesvárra, de a szülei nem
engedték el. Az érzékeny lelkű leány a
tilalmat annyira szívére vette, hogy a köz-
ség alatt folyó patakba ugrott és a vízben
lelte halálát. A fiatal öngyilkos leány
holttestét még nem találták meg.

— **Halálos szénaragadás.** Oroszlamoson
a napokban délután a Schwartz-féle ura-
dalomban Hajós Mihály gazdasági cse-
léd szénakazlakásánál foglalatostkodott.
A szénát a magas kazalra daruval emel-
ték föl. A daru a magasból lecsapódott
Hajósra s azt agyonütötte. A szerencsét-
lenség véletlenség következménye s így
az esetért senki sem felelhet.

— **A lelkiismeret.** 1906. évi december hó 28-ikán a krassósörénymegyei Pogányest község főútcáján halva találtak Tomeszkú Zenó birnai gazdálkodót. A vizsgálat bár megállapította, hogy Tomeszkú gyilkosságának esett áldozatul, de a gyanúsítottira nem lehetett rábizonyítani semmit s így könnyű szerrel megmenekült a büntetés elől. Ugyanis annak idején a gyanu Rippán Akim birnai lakos ellen irányult, minthogy köztudomású volt, hogy Tomeszkú és Rippán halálos ellenségei voltak egymásnak és Tomeszkú több ízben panaszkodott a leánya előtt, hogy Rippán agyonlövésével fenyegette. Rippánt az ügyészség le is tartóztatta, el is szenvedte a vizsgálati fogságot, de az esküdtek verdiktje alapján a törvényszék felemeltette, minthogy Rippán terheltsége mellett mi sem bizonyított. A bűnös ember lelkiismeretét ám nagyon furhatta a gyilkosság és már nem bírta a titkot magában tartani. E hó 23-án jelentkezett a csendőrsőn, ahol töredelmesen bevallotta, hogy mintegy hét évvel ezelőtt ő ölte meg Tomeszkú Zenót. A csendőrség az önként jelentkezett gyilkost letartóztatta és bekísérte a lugosi kir. ügyészség fogházába.

— **Menetjegykedvezmény az arad-esanádi vasutakon.** Az aradi és esanádi egyesült vasutak igazgatósága a vonalaira engedélyezett menetkedvezmények újabb szabályozása folytán az általános menetkedvezményt kiterjesztette összes menetrendszerű személyszállító vonataira olyképp, hogy a díjszabás szerinti menetdíjből 33% kedvezményt engedélyez. Ennek folytán az országgyűlési képviselői egyesített és egységes rendőri utazási igazolványok tulajdonosai a gyorsmotorvonat I. osztályában egy egész II. osztályu — és a II. osztályban egy fél I. osztályu gyorsmotorvonatu, — a személy- és helyi motorvonatokon az I. osztályban egy egész II. osztályu, — a II. osztályban egy fél I. osztályu, — a III. osztályban pedig egy fél II. osztályu személy- vagy helyi motorvonatra érvényes menetjegy váltása mellett utazhatnak.

— **Főnyársalta a bika.** Mántyies György hácsmegyei budováci gazdálkodó tegnapi délután az istalóból az udvarra vezette bikáját. A bika az udvaron valamitől megijedt és vad futásnak eredt. Mántyies üldözőbe vette a bikát, amely most ellene fordult, többször felökölte szarvával, majd összetaposta. Mire segítségére siettek, már halott volt.

— **Gépezetek vizsgálja.** A gőzgépezetek és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden július hó 6-ik napján d. e. 9 órakor a szegedi felső ipariskolában fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Boldogasszony-sugárut 18.) beküldendők.

— **Sószállítási díjkedvezmény.** A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert hivatalos értesítés szerint kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az őszi tömegforgalom alkalmával beállható kocsihány enyhítésére s illetve a sóhányok elejét vevendő a folyó évi június hó 1-től folyó évi augusztus hó 15-ig terjedő időben szállítandó s bérmentetlenül feladásra kerülő sóküldeményekre a magyar kir. államvasutak vonalait illetőleg a következő díjkedvezményt engedélyezte: a) kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 10000 kg.-ért való díjfizetés mellett az V-b kivételes díjszabásnak 10 (tíz) százalékkal rövideit díjtételeit; b) kocsinkint és fuvarlevelenkint legalább 15000 kg.-ért való díjfizetés mellett az a) alatti mérsékelt díjtételek alapján eredményező fuvardíjből kocsikihasználási jutalék fejében kocsinkint három korona engedményt. Ezen intézkedésnek az a célzata, hogy az érdekelt-ség őszi sószükségletének folyó évi augusztus hó 15-ig való elszállítására ösztönöz-tessék.

— **Betegség elől a halálba.** Winter Dávid nagyszentmiklósi házala már régóta csonttuberkulózisban szenvedett. Rettegetes fájdalmait már nem bírta el s a napokban felhasználva azon pár perccet, mikor családtagjai közül senki nem volt a szobájában, nyitott ablakán át az utcáról behívott egy 12 éves fiút s elkérte tőle a falra akasztott revolvert s azzal mellbe lötte magát. A szerencsétlen ember így meg is szabadult betegségétől, mert másnapra behalt sebébe.

— **Az osztrák hadseregben** 1897-től 1900-ig 9408 ember 62.000 napon keresztül

volt szolgálatképtelen fog és foghús betegségek miatt. Ha elgondoljuk, hogy a szájüreg bejárata és benne hiányos gondozás folytán nagymennyiségű baktérium gyűlhet össze, megérthetjük, hogy miért utalnak legutóbbi időben mindenütt a rationális szájpolás fontosságára. A Sarg-féle Kalodont fogkrém és szájvíz, reggel és este használva megóvja a gyomor betegségeitől és tisztán és egészségesen tartja a fogakat a legkésőbbi öregkorig.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Irodalom.

(*) **A Torontálmegyei Közművelődési Egyesület évkönyve.** Most jelent meg a Nagybecskereken székelő Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület idei évkönyve. Az évkönyv, amelyet Somfai János, a „Torontál” szerkesztője szerkesztett mint titkár, tartalmazza az egyesület vezetőségének nevsorát, majd narmine oldalon keresztül az 1912. évről szóló évi jelentést, amely az egyesületnek gazdag, eredményes s valóban értékes kulturális munkásságáról ad számot. Az évkönyv két értékes tudományos értekezést is foglal magában. Az egyik Kraik Laszlo nagybecskereki főgimn. tanár értekezése az eugenetikáról, a másik dr. Bathory Endre cikke az ember származásáról. Az izlasesen kiállított könyv Pientz Fer. fái nagybecskereki nyomdajából került ki s a tagok ingyen kapják.

(*) **A madarak és fák napjáról szóló iskolai jelentések III. évkönyve,** mely az 1912-iki ünnepélyekről számol be, az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában és Fodor Árpád tanár főtitkár szerkesztésében megjelent. A 9 ives könyv 6078 iskola jelentéséről számol be a tavalyi 2814-gyel és tavalyelőtti 1407-tel szemben. A bevezetés a tanügyi hatóságok körrendeleteiről számol be és nagy halálal közli Zichy János gróf tavalyi rendeletét. Erre következik mind a 72 tanfelügyelőség és kirendeltség jelentésének áttekinthető ismertetése, Fiume, Horvát-Szlavonország, sőt Bosznia és Románia utáni magyar iskolájának is híradása. Majd a statisztikai táblák összefoglalása és a zárzó következik. Az évkönyv az intézmény gyors és nagymértékű fejlődéséről tesz tanúságot. Az ünneplésben résztvevő tanulók száma kerek millió (1911-ben félmillió). Fűlletés 3629 (1911-ben 452) helyen volt, az Országos Ifjúsági Madárvédő Ligának fogadalmátétele 3648 (1911-ben 290) helyen. 400 ezernél több Liganyomtatvány fogyott el eddig és 4469 helyen volt közönsége felnőttekből a tanulságos és erkölcsnemesítő ünnepélyeknek (1911-ben 780 helyen).

Torontálvármegyéről az évkönyv a következő adatokat közli:

Grézlo János kir. tanfelügyelő 1912 ápr. 5-én körlevelet adott ki valamennyi iskolához a Délvidéki Tanügyben. A jelentéseket Cserei Gyula kir. s. tanfelügyelő küldte be. A vármegye 366 iskolájából a 3 évben 0, 83, 127 jelentés érkezett be. De e 127-ből 48 a pancsovai kirendeltségre esik. Együtt ünnepeltek: 1. Felsőmuzslya 2 áll. 2. Istvánvölgy áll., r. k., 3. Nagyszentmiklós áll., g. kel. szerb leányiskola. 4. Sáralfalva áll., közs. 5. Torontál-orszi áll., g. kel. 6. Aracs közs. r. k. Szép ünnepély volt még Magyarpadén, Nagynezsényben, Zichyfalván (áll.), Egyházaskéren (r. k.) és másutt. Törökbecsén meghívót tettek közzé a helyi lapban. Odva-

kat készítettek és akasztottak ki Kiszomborban. Egész éven át minden kinálkozó alkalmat felhasználták a természetvédelem hirdetésére Bégaszentgyörgyön és Zombolyán. Jó hatásról 6 jelentés szól. Obesenyó állami igazgatója panasolja, hogy az előjáróság vadászati érdekből pénzt ad a varju- és szarkatojásokért s ennek következtében a gyerekek földulják a fészkeket.

Törvényszék.

§ **A módosi kabaré.** Ujházy Lajosnak tegnap még egy kabaré-ügye foglalkoztatta a bíróságot. Ifj. Hegedüs János, Láng Károly, Kiss Gyula és Várady Imre ugyanis azzal vádolták meg Ujházyt, hogy tavaly nyáron Módoson az árvíz-károsultak javára rendezett kabarén történt felülfizetéseket nem juttatta rendelkezési helyére. Ujházy rágalmozás és becsületsértés miatt bepanaszolta őket s az ügyben tegnap tartották meg a tárgyalást a módosi kir. járásbírósnál. Miután a tárgyalás során beigazolást nyert, hogy Ujházy Lajos a felülfizetéseket tényleg nem juttatta rendelkezési helyére, a bíróság Ifj. Hegedüs Jánost és társait ezuttal is fölmentette s a panaszost a költségekben elmarasztalta. Ujházy Lajos az ítélet ellen fellebbezett.

§ **Véres lakodalom.** Kovács Zsiva dolovai parasztagdának leánya mult év szeptember 19-én házasságra lépett egy ottani fiatal földműveléssel. Az egész falu népe Kovácsék háza előtt tolongott, ami Kovács fiainak, Kovács Mladennek és Zsarkónak nem tetszett, nem tudni miért. A két fiu kiszaladt az utcára és távozásra szólította fel a kíváncsi tömeget. Mindnyájan engedelmessé váltak, csupán Mihajlov Mladen, egy öregebb ember maradt vissza, mert a néparadatban kalapja fejéről leesett. Lehajolt a földre ért, de ugyanabban a percen odaérkezett Kovács Mladen és hosszú késsel hátába szurt az öregnek, ki jajgatva összeesett. Kovács Zsarkó erre a vérző embert egy lapáttal többször megütötte. A pancsovai törvényszék súlyos testi sértes miatt vont felelősségre a két testvért, kik azzal védekeztek, hogy Mihajlov volt a támadó és ők csak önvédelemből eselekedtek. A tanúk vallomásaiból a bíróság épp az ellenkező tényállást látta bebizonyítottnak és ezért Kovács Mladen nyolc hónapi börtönre és Kovács Zsarkót tizennégy napi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte. Felebbezés folytán tegnap foglalkozott az ügyvel a temesvári tábla, mely a törvényszék ítéletét indokainál fogva helybenhagyta.

TÁVIRATOK.

A balkáni helyzet.

A szerb skuptina elfogadta Pasics javaslatát. — **Orosz-szerb titkos tárgyalások.** — **Románia résen van.** — **Orosz flottatüntetés.** — **A tőzsde.**

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A balkáni helyzetben újabb fordulat nem történt. A szerb-bolgár konfliktus majd csak a szentpétervári konferencián tisztázódik, ha ugyan még jobban össze nem kavarodik. Oroszország szimpátiája Szerbia iránt nyilvánvaló s ha így Bulgáriának gáncot akar vetni, hát még nagyobb bonyodalmakra lehet kilátás.

Mai jelentéseink a következők:

A szerb skuptina elfogadta Pasics javaslatát.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Belgrádból sürgönyzik, a skuptina tegnapi zárt ülésén elfogadta Pasics javaslatát, amely szerint Szerbia föltétel nélkül aláveti magát az orosz cár döntésének. Pasics a kabinet rekonstrukciója után utazik Szentpéter-

várta, ami valószínűleg hétfőn történik meg.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a szerb kör itt hivatalosan bejelentette, hogy Szerbia kikötés nélkül aláveti magát az orosz döntésnek s Pasic a határozat alapján föltétlenül Szentpétervárra jön.

Orosz-szerb titkos tárgyalások.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szófiából sürgönyzik, a félhivatalos „Mir” azt írja, hogy Péter szerb király folyton titkos táviratokat küld az orosz cárnak s Szerbia és Oroszország között titkos tárgyalások folynak.

Románia résen van.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bukarestből sürgönyzik, a hadügyminiszter rendeletére egyetlen katonatiszt sem kaphat szabadságot. Sőt parancsot adtak a katonatiszteknek, hogy éjjel el ne hagyják lakásukat, hogy a legelső riasztó hírre készen álljanak.

Orosz flottatüntetés Bulgária ellen.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Odesszából sürgönyzik: Az orosz fekete-tengeri hajóraj két hadosztálya ma elindult Varna és Burgas felé. Hír szerint az orosz hadihajóknak az a rendeltetése, hogy tüntessenek a két bolgár kikötő előtt.

A tőzsde.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli záratkor a vezető értékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 819, Osztrák Hitel 621.50, Koronajáradék 81.30, Jelzáloghitelbank 419, Leszámitoló Bank 509, Hazai Bank 280, Magyar Bank 538, Rimamurányi 689, Salgótarjáni 752, Közúti Vasut 639, Villamos Vasut 358.

Az aradi választás.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, az ellenzék hallatlan terrorral dolgozik a választási agitációban. A választókat életveszélyesen fenyegetik, ha Tiszára mennek szavazni. Számos följelentés történt, hogy Széchenyi Aladár gróf kortesei inzultálják a munkapárti választókat, behatolnak a házaikba s ott erőszakoskodnak. A rendőrség több erőszakoskodó ellen megindította az eljárást.

Andrássy Gyula gróf tegnap váratlanul megjelent Aradon az ellenzéki gyűlésen, ahol felszólította Herczeg Ferencet, hogy nevezze meg a koalíciós pánamistákat.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Munkapárti körökben sajtószereinek találják, hogy Andrássy Gyula, aki a saját becsületére olyan kényes, tegnap Aradon termelt számon kérni Herczeg Ferenc vádjait. Másnak a becsületét, ha az történetesen politika elelnfele, semmibe se hajlandó venni. Andrássynak Széchenyi durválkodására egy szava sem volt, holott Herczeg vádja csak válasz volt Széchenyi Aladárnak. Arra a felszólításra, hogy Herczeg konkretizálja vádjait, semmi szükség nem volt, mert Herczeg határozottan rámutatott, hogy támadásának a zárszámadási bizottság megállapításai képezik az alapját, melyek szerint a koalíciós kormány a talpfaszállítások, továbbá a szénszállítási szerződések felbontása által és egyéb cimeken az állampénztárt súlyosan megkárosította. Andrássy azt mondta, hogy börtönbe akarja zárni Herczeget. Mindenesetre nyitva marad még a kérdés, vajjon akad-e magyar bíróság, amelyik

Andrássynak ezt a hő vágyát teljesítené? Aradról a munkapártba érkező hírek szerint Tisza győzelméhez nem fér kétség. A kérdés csak az lehet, hogy hány száz főnyi lesz a többsége?

A horvát kérdés.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Khuen-Héderváry Károly gróf ma Budapestre érkezett s reggel a horvát kérdés ügyében hosszabban tanácskozott Tomasic és Pejaševich volt horvát bánokkal, valamint az unionisták több tagjával. Délelőtt a horvát politikusok, akik nagyszámmal jöttek föl Budapestre, értekezletet tartottak. Az értekezletre meghívták Khuen-Héderváry grófot is, de ő nem vett részt az értekezleten.

Csehország autonómiájának felfüggesztése.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, a holnapi minisztertanács nagyfontosságú határozatot fog hozni. Ugyanis, mivel a cseh-német viszály miatt a tartománygyűlés nem tudja elintézni az állami hitelműveleteket, a minisztertanács felfüggeszti Csehország autonómiáját. A minisztertanács egy magasrangú hivatalnokokból álló bizottságot fog delegálni s ez fogja elintézni a szükséges gazdasági és pénzügyi dolgokat. Ugyancsak egyben a kormány feloszlatja a cseh tartománygyűlést is.

Singer Zsigmond haldoklik.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Singer Zsigmond dr., a Pester Lloyd főszerkesztőjének állapota válságosra fordult. Singer elvesztette az eszméletét s az injekciókra se reagál. Az orvosok szerint minden órában bekövetkezhet a katasztrófa.

Aki kidobta feleségét az ablakon.

Budapest, jun. 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti büntető törvényszék ma kezdte el tárgyalni Barta-Hackl Antal zenetanárnak a bűnyűjét, akit azzal vádolnak, hogy feleségét másodemeleti lakásuk ablakából kidobta az udvarra. A mai tárgyaláson Barta-Hackl tagadja a tettét. A tárgyalás folyik.

TŐZSDE.

(Arak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	11.24
Buza (1914. áprilisra)	11.73
Rozs (októberre)	8.86
Zab (októberre)	8.52
Tengeri (júliusra)	7.56
Tengeri (augusztusra)	7.66
Tengeri (1914. májusra)	7.36

Nyíltér.

E rovat alatt közléskért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Köszönet és bucsuzó.

Nagybecskerekéről való távozásom alkalmával egyik legkedvesebb kötelességemnek tartom, hogy jóakaróimnak és megrendelőimnek a leghálásabb köszönetemet fejezzem ki szíves támogatásuk és pártfogásukért.

Együttal jóbarátainak és ismerőseimnek, kiktől az idő rövidege miatt — sajnos — el nem bucsuzhattam, ezután mondom Isten hozzádot, kívánva nekik továbbra is sok szerencsét és boldogságot s mindig a legszívesebben fog reájuk visszaemlékezni

Jónász Bertalan,

női kalap és rövidáru kereskedő

361-1.1

5437—1913. tkvi szám.

348—1

Árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Milich Jakab nagybecskereki ügyvéd végrehajtatónak Brenda Mózesné Mayer Anna nagybecskereki, özv. Brenda Mária férj. Bugár Péterné csentái, Brenda Andrie, Brenda Katalin

férj. Lupsor Jozsimné ócskai lakosok, mint néhai Brenda Mózes ismert örökösei és Beller István ügyvéd által képviselt ismeretlen örökösei végrehajtást szenvedők ellen 2390 korona tőkekövetelés és jár. iránt folytatott ügyében, valamint a csatlakozott végrehajtatónak ezennel kimondott Szerb takarékpénztár részvénytársaság nagybecskereki cégnek 130 korona tőke s járulékaiból álló követelésének kiegyenlítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Nagybecskerek város 2084. sz. tkjvben I. 1. sor. 3446—3447/a. helyrajzi számu 280 □-ól beltelek s a rajta levő 2091. sz. és Brenda Mózes és neje Mayer Anna neven álló ház 2452 korona kikiáltási árban az 1913. évi szeptember 3. (három) napjának délelőtti 10 órájkor a kir. törvényszék árverési termében (földszint, ajtószám 25) megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tesz, az árverésre kitiizott birtok a megállapított kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A vhn. 21. §-a értelmében a kincstár mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. — A többi árverezni kívánó tartozik az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni. A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő azonban a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Ha az árverelő ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és a haladéktalanul folytatandó árverésben részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék tkvi irattárában, kifüggesztési tábláján és Nagybecskerek városánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, 1913. évi június hó 10. napján.

Rektorisz, kir. tvsz. bíró.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1913. évi május hó 1. napjától.

É R K E Z I K.		óra
Nagybecskereki pályaudvarra.		
Temesvár—Versec—Zombolyáról délelőtt		9.28
Pancsováról délután		7.04
Budapest—Szegedről reggel		6.20
Budapest—Szegedről délután		3.15
Szegedről délelőtt		9.34
Szegedről este		7.19
Budapest—Nagykikindáról este		9.21
Szécsányból este		6.40
Szegedről délután		4.50

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.		
Zsomb.—Versec—Alibunár—Temesvárról este		8.16
Módosról reggel		6.56
Pancsováról reggel		8.28
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel		8.23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután		4.10
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este		9.34
Szécsányból este		6.27

I N D U L.		óra
Nagybecskereki pályaudvarról.		
Pancsovára délelőtt		8.10
Pancsovára este		5.40
Szeged—Budapestre reggel		7.20
Szeged—Budapestre délelőtt		11.27
Szeged—Budapestre este		7.27
Szegedre délután		1.17
Szeged—Nagykikinda—Budapestre reggel		6.21
Karlovára délelőtt		10.00

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.		
Zsombolya—Temesvár—Versec délután		4.20
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunára reggel		3.33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel		2.26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt		11.55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután		5.25
Módosra reggel		6.56
Zsombolyára délelőtt		10.59

Főügynököt keres

előkelő biztosító társaság,

akinek megfelelő összeköttetéssel
vannak, sziveskedjék ajánlatát a
kiadóhivatalban megtudható címre
beküldeni.

Szakértelem nem okvetlen szükséges, mert
az illető kellő kioktatásban részesül.
358-32

Most jelent meg

SOMFAI JÁNOS ÚJ KÖNYVE

KÉT VILÁG (egy kapitalista
és egy szocialista levelei)

ES NEHÁNY NOVELLA

Ara bérmentes küldéssel 4 korona.

Megrendelhető a „Torontál“ szer-
kesztőségében és kapható minden
könyvkereskedésben.

142-x.75

A JÓNÁSZ BERTALAN-féle

üzletberendezés

állványok és pultok

egyenként vagy egészben e hó 28-tól
kezdve, ott a helyszínen jutányosan

eladó.

353-33

Antalfalvai járás főszolgabírájától.
3998/913. kig. sz. 354-2.2

Pályázati hirdetmény.

Farkasd (Torontálmegye, antalfalvai
járas) községben lemondás folytán üresedésbe
jött **községi jegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást el-
nyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket,
életkorukat, az 1880: évi XX. t.-c. 3. §-ában
előírt minősítésüket és eddigi szolgálatukat
igazolva, 1913. évi **július hó 16-ik napjáig** hoz-
zám annál is inkább nyujtsák be, mert a ké-
sőbbben érkezetteket nem fogom figyelembe
venni. Az alkalmazásban lévők kérvényüket
szolgálati uton tartoznak beküldeni.

A választást 1913. évi július hó 19-én d. e.
9 órakor fogom Farkasd községben a község-
házán megejteni.

A községi jegyző illetményei a következők:

1. Évi fizetés a községi pénztárból 1200 korona.
2. Állami fizetésekiegészítés 328 korona.
3. Három öl kemény tűzifa, melynek egyen-
értéke 72 korona.
4. Természetheni lakás.
5. Uti- és napidíjátalány címén évi 240 korona.
6. Magánmunkálatok után szedhető és a
megyei szabályrendeletben megállapított munka-
díjak.

Kelt Antalfalván, 1913. évi június hó 23.
napján.

Zsiross, főszolgabíró.

9260-913. urb. sz.

356-1.1

Hirdetmény.

Köcse község határának általános tago-
sítási ügyében az előmunkálatok vezetésére
kiküldött Boros Ferenc kir. törvényszéki bíró az
előmunkálatok megkezdésére, vagyis az érde-
kelt felek képviselőinek az eljárás további
folyama alatti rendezésére, a földmérő meg-
választására, a költségelőirányzat elkészítésére,
valamint a kivétési lajstromok vezetését ellen-
őrző bizottság tagjainak megválasztására az
1913. évi július hó 19. napjának d. e. 8 óráját
tüzi ki, arra Köcse községhezához az összes
érdekelteket ezzel a hirdetménnyel megidéri
és figyelmezteti őket, hogy a tárgyalást elmará-
dásuk esetében is megtartja.

Együttal az eljáró bíró a birtokrendezésre
jogosított földmérőket felhívja, hogy azok, akik
a tagosítási ügyben földmérői teendők elvég-
zésére hajlandók, a szerződési pontozatok elő-
terjesztésével ajánlataikat Boros Ferenc nagy-
kikindai kir. törvényszéki bírónak, vagy az érdekelt
felekhez kellő időben küldjék be és ajánlatuk-

ban nyilatkozzanak, hogy a földmérői teendő-
ket hajlandók-e elvégezni és milyen feltételek-
kel a 30/909. I. M. sz. rendelet 87. §-a esetében.

Tájékoztatásul közli a kiküldött bíró, hogy a
felmérési felügyelőség határozata értelmében a
földmérői munkálatok — miután 1873. évbéli
felmérési munkálatok léteznek — ezek alapján
a 63. §. C) pontjának megfelelően az országos
kataszternél a mérnöki helyszínelésre vonat-
kozó szabályok szem előtt tartása mellett lesz-
nek szerkesztendőek, amely szabályokra, vala-
mint a követendő eljárásra nézve a részletes
utasítást a működő földmérő annak idejében
a határleírás céljából kiküldendő kataszteri
mérnöktől nyerhet.

A földmívelésügyi miniszter ur által 1911.
évi május hó 30. napján 64108/VI-3. sz. a.
hozott határozat értelmében 1875. évbéli kat.
földmérési adatok szerint mintegy 3069 hold,
körülbelül 1480 részlettel kepezi a tagosítandó
és mintegy 4929 hold 877 részlettel a kiegészítendő területet.

A kiegészítési munkálatok a földmérő által
a tagosítandó területre nézve szerkesztendő
munkálatokhoz hasonlóan tkvi alapon lesznek
végzendők.

Tekintettel arra, hogy a földmérői mun-
kálatok a 30/909. I. M. sz. rendelet 63. §-ának
C) pontjában foglaltak szerint lesznek szer-
kesztendőek, a 199. § alapján állami hozzá-
járulásnak lesz helye, amely a földmérői díjak
10%-át teszi ki. Ha az érdekeltség a 4929 hold
területre a 200. § alapján eszközözendő kiegészítést
nem végezteti a földmérővel, e munka-
latokra a 80 § 2 bekezdése értelmében leendő
ajánlatokra nézve a felügyelőség a vele kötendő
szerződésnek a 86. §-a értelmében történt meg-
küldés után fog határozni.

Felhívja a kiküldött bíró a földmérők fi-
gyelmét arra is, hogy ajánlataik benyújtása
előtt elfogadható, méltányos ajánlatok meg-
állapíthatása céljából tájékozas végzett után
szükséges egyéb adatok beszerzése iránt köz-
vetlenül a bpesti m. kir. 22. sz. felmérési fel-
ügyelőséghez is fordulhatnak.

Nagykikinda, 1913 június 21.

Boros Ferenc s. k.,
kir. törvényszéki bíró.

Gabonazsákok

legjutányosabb árban kaphatók

özv. Guttman Jakabné és fiai

cégnél

Nagybecskerek.

Telefonsz. 96

(287-32)

Telefonsz. 96.

Hirdetéseket

jutányos árért közöl a

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.